

Slutrapport - *From Can to Canvas - Early uses of house paints by Picasso and his contemporaries in the first half of the 20th century.* Marseille, maj 2011

Therese Lilliegren och Sara Palmborg

I slutet av maj åkte vi, tack vare bidrag från Bothéns, till Marseille för att få veta mer om tidigt användande av husfärg som konstnärsmaterial. Hur och varför använde Picasso, Picabia, Kandinskij med flera konstnärer den här typen av färg i sitt måleri och hur kan färgskikten analyseras? Kongressen hölls 24-27 maj och fokuserade både på de konstvetenskapliga och de materialmässiga aspekterna, både ur historiskt och materialanalytiskt perspektiv. Den var ett samarbete mellan Centre Interrégional de Conservation et Restauration du Patrimoine (CICRP) i Marseille, Art Institute i Chicago (AIC) och Picassomuseet i Antibes.

Vi var 120 deltagare från när och fjärran som deltog i en väldigt väl organiserad kongress. Två av dagarna hölls i Marseille, med föreläsningar och poster-presentationer, den tredje i Antibes.

Den första dagen fokuserade på färgteknologi och färghistoria med talare från konserveringsvetenskap och färgteknologi. Vi fick veta historien kring Ripolinfabrikerna, deras utveckling och spridning och hur fabriken brann ned till grunden. I branden försvann också hela arkivet, vilket lämnar en mängd frågetecken och försvårar forskningen. Vi fick också veta att Ripolin är en oljemodifierad alkyd, som inte är helt lätt att särskilja från egenhändiga blandningar av konstnärsoljefärg och harts och att färgens sammansättning också förändrades över tid. Ripolinfabrikerna tillverkade flera olika färgtyper, men det är främst deras 'enamel paints', som är kända i konstnärssammanhang

Den andra dagen var inriktad på hur och varför konstnärer använt den här typen av färg, med fokus på konstvetare och konservatorer som talare. Färgerna användes av olika anledningar av de olika konstnärerna, man sökte effekten av den blanka emaljkaraktären och /eller använde samma färg som den breda massan, och undvek snobbiga konstnärsfärger av politiska skäl. Vi fick också ingående presentationer om de analyser som utförts och hur man med kunskap om pigmentanvändning, och med referenser i form av insamlade och daterade färgkartor och med kunsthistorisk ledning, har funnit metoder att med stor säkerhet detektera färgerna. Rent visuellt har de också ofta ett karaktäristiskt rynkmönster om de är påförda i tjockare skikt, och ett speciellt sprickbildningsmönster som gör att man kan anta deras närvaro.

Slutrapport - *From Can to Canvas - Early uses of house paints by Picasso and his contemporaries in the first half of the 20th century.* Marseille, maj 2011

Therese Lilliegren och Sara Palmborg

Äldre färgkartor från Ripolin

MOLABS utrustning installerad på Picassomuseet i Antibes.

Tredje dagen var förlagd till Picassomuseet i Antibes. Picasso tillbringade en tid på Chateau Grimaldi, som nu huserar museet, på 1940-talet och utförde då en stor del av de målningar som nu utgör museets samling. Dagen hade fokus på Picasso och förekomsten av Ripolin i hans måleri. Picasso experimenterade mycket med denna färgtyp under sin vistelse här.

Ett forskningsprojekt har utförts kring museets målningar. Analyserna har utförts av MOLAB i samarbete med CIRCP och AIC. Projektet har också resulterat i boken "Picasso Express", som publicerades och presenterades i samband med kongressen.

Kongressen avslutades med en paneldebatt där bland annat begreppen 'housepaint' och 'enamel paint' diskuterades. Hur definieras dessa begrepp, vad innefattas och utsluts, och vilket begrepp är att föredra? Ingen klar slutsats drogs. Vad gäller begrepp så är det inte helt lätt att översätta till svenska; emaljfärg går ju bra och jag har här översatt 'house paint' med husfärg. Men vilket begrepp vill vi egentligen använda?

Vi lämnade kongressen inspirerade, klokare och med den vanliga insikten att inget är enkelt och självklart.

Tack Bothéns

För vidare läsning:

En specialnummer av "Journal of the American Institute for Conservation" (JAIC) kommer att samla artiklar kring de här frågorna och det planeras komma ut i slutet av 2012: <http://www.conservation-us.org/>.

Boken "Picasso Express", utgiven av Musee Picasso i Antibes finns i handeln.

Harriet Standeven presenterade också sin nya bok "House Paints, 1900-1960 History and Use", utgiven 2011 av Getty Publications., Los Angeles.